

Onderzoeksprogramma 2011

Deventer, december 2010

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
2.	Hoe is het onderzoeksprogramma tot stand gekomen?	3
3.	Onderzoeksprogramma 2011	5
3.1.	Bedrijventerreinen	5
3.2.	Recessiemaatregelen.....	6
3.3.	Demografische ontwikkelingen	7
3.4.	Overige opties onderzoek 2011	8
3.5.	Doorkijkje 2012 en verder	8
Bijlage 1	Hoe ziet de onderzoeksprocedure eruit?.....	11
Bijlage 2	Overzicht Rekenkameronderzoeken 2005-2010	15
Bijlage 3	Ontvangen onderzoekssuggesties in 2010.....	17
Bijlage 4	Planning 2011	19

1. Inleiding

De Rekenkamer Oost-Nederland is door Provinciale Staten van de provincies Overijssel en Gelderland opgericht om een bijdrage te leveren aan het versterken van de kaderstellende en controlerende rol van Provinciale Staten. De Rekenkamer geeft hier invulling aan door onderzoek te verrichten en daarover te rapporteren aan Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Deze onderzoeken hebben tot doel relevante informatie op te leveren voor de beide Staten waar het gaat om de doeltreffendheid, doelmatigheid en/of rechtmatigheid van het bestuurlijk handelen.

De Rekenkamer kenmerkt zich door een onafhankelijke positionering ten opzichte van de provincie. De onafhankelijkheid van de Rekenkamer is onder meer gewaarborgd doordat de Rekenkamer zelf haar onderzoeksprogramma vaststelt. Zij doet dat nadat de beide Staten in de gelegenheid zijn gesteld om hun zienswijze op het programma te geven. In deze notitie vindt u het ontwerp onderzoeksprogramma 2011 van de Rekenkamer Oost-Nederland.

Het onderzoeksprogramma geeft inzicht in welke onderwerpen de Rekenkamer in een jaar agendeert voor onderzoek. De Rekenkamer staat open voor ideeën over de onderzoeksprogrammering. Suggesties hiervoor zijn dan ook van harte welkom. In maart 2011 zijn de Statenverkiezingen. Het is belangrijk dat ook de nieuwe Staten voldoende gelegenheid krijgen om onderzoekssuggesties aan te dragen bij de Rekenkamer. De Rekenkamer zal daar vervolgens voldoende flexibel op moeten kunnen inspelen. Het bestuur van de Rekenkamer heeft het onderzoeksprogramma 2011 zo opgezet dat het deze ruimte biedt.

Hoofdstuk 2 gaat in op het proces van totstandkoming van het onderzoeksprogramma en de toegepaste selectiecriteria. In hoofdstuk 3 komt het programma voor 2011 aan bod. In de bijlagen vindt u onder meer het onderzoeksprotocol waarbij er overeenkomstig het besluit van de beide Staten geen bestuurlijk hoor en wederhoor wordt toegepast. Verder vindt u daar ook de ontvangen onderzoekssuggesties in 2010 en de planning van de onderzoeksproducten in 2011.

2. Hoe is het onderzoeksprogramma tot stand gekomen?

Om tot een goed onderzoeksprogramma te komen, voert de Rekenkamer voorbereidend onderzoek uit. Zorgvuldige en onafhankelijke onderwerpselectie is belang om tot relevante onderwerpen voor de Staten te komen. Verder is het van belang om tot een scherpe vraagstelling te komen die past bij de rol en taak van de Rekenkamer.

Door onder meer deskresearch (begrotingen, jaarverslagen, GS-besluiten, Staten- en commissieverlagen e.d.), het volgen van het nieuws en het bijwonen van commissie- en Statenvergaderingen is relevante informatie verzameld die heeft geleid tot een groslijst van onderwerpen. Ook onderzoeksonderwerpen vanuit andere (provinciale) rekenkamers dienden als bron van informatie.

Provinciale Staten van beide provincies zijn in juni middels een brief van de Rekenkamer in kennis gesteld van de mogelijkheid om verzoeken voor Rekenkameronderzoek in te dienen. In zowel Gelderland als Overijssel vindt afstemming plaats over o.m. mogelijke overlap tussen onderzoeken. De Rekenkamer is ingesteld voor beide provincies en zal onderzoeken zo opzetten en uitvoeren dat de provincies zoveel mogelijk van elkaars ervaringen kunnen leren.

De Rekenkamer biedt burgers, bedrijven en non-profitorganisaties de mogelijkheid om signalen of suggesties voor onderzoeken aan te reiken. Onder meer de website van de Rekenkamer (www.rekenkameroost.nl) kan hiervoor worden gebruikt.

Selectiecriteria voor onderzoeksonderwerpen

Het vertrekpunt voor de Rekenkamer bij het opstellen van het onderzoeksprogramma is de geformuleerde missie. Samengevat luidt deze als volgt:

De Rekenkamer Oost-Nederland (Gelderland en Overijssel) beoogt het bestuurlijk functioneren van de beide provincies te versterken. Dit wil zij bereiken door een bijdrage te leveren aan het:

- *versterken van de controlerende en kaderstellende verantwoordelijkheden van de Provinciale Staten;*
- *verbeteren van het handelen van de provincies;*
- *vergroten van de publieke verantwoording (vertrouwen en transparantie).*

Op basis van deze missie selecteert de Rekenkamer relevante onderwerpen door deze te toetsen aan criteria die zijn omschreven in haar missie. Deze zijn:

- Is het onderwerp een prioriteit binnen het provinciale beleid?
- Is er sprake van een groot maatschappelijk belang?

- Is er sprake van een groot financieel belang?
- Is er sprake van risico's voor de doelmatigheid, doeltreffendheid of rechtmatigheid?
- Is het onderwerp niet onlangs onderzocht door anderen (GS artikel 217a, de accountant, een onderzoeksbureau etc.)?
- Is de Rekenkamer in het bijzonder geschikt om onderzoek te doen naar het onderwerp op basis van haar bevoegdheden, kennis of vaardigheden?
- Is er voldoende variatie in de onderwerpen die de Rekenkamer in één jaar en over de jaren heen onderzoekt?

Uit de evaluatie van de Rekenkamer en de behandeling ervan in de beide Staten in het najaar van 2010, bleek ook dat de Staten behoefte hebben aan meer effectiviteitsonderzoek. Wij willen hier graag op inspelen en focussen voor het onderzoeksprogramma 2011 dan ook extra op dit type onderzoek. Ook de nog te kiezen onderwerpen voor 2011 bieden voldoende mogelijkheden voor een nadruk op effectiviteit.

3. Onderzoeksprogramma 2011

De Rekenkamer wil in 2011 vijf onderwerpen gaan oppakken. Drie onderwerpen heeft het bestuur van de Rekenkamer gekozen mede op basis van input door PS hierover. Dit zijn bedrijventerreinen (par. 3.1), recessiemaatregelen (par. 3.2) en demografische ontwikkelingen (par. 3.3). De overige twee onderwerpen zullen in de loop van 2011 worden gekozen waarbij ook de nieuwe Staten (vanaf 2 maart 2011) betrokken zullen worden. Wel zijn al diverse onderwerpen in beeld bij de Rekenkamer. Deze worden als mogelijke opties weergegeven (par. 3.4). Tot slot komt nog een doorkijkje aan de orde voor de jaren 2012 en verder (par. 3.5).

Het bestuur van de Rekenkamer kan gedurende het jaar besluiten af te wijken van de onderstaande programmering. Redenen hiervoor kunnen zijn:

1. De voorbereidingen om te komen tot een onderzoeksplan leiden tot een heroverweging van de onderwerpskeuze;
2. Er komen in de loop van 2011 urgenter onderzoeksvragen vanuit Provinciale Staten of anderen.

3.1. Bedrijventerreinen

Wat is de aanleiding?

In de afgelopen jaren is de maatschappelijke en politieke aandacht voor de bedrijventerreinen in Nederland flink toegenomen. Het wordt als een probleem gezien dat er meer nieuwe terreinen worden gebouwd dan er vraag naar is. Dit gaat ten koste van natuur en landschap (verrommeling). Bovendien zijn veel terreinen (deels) verouderd wat ten koste gaat van de lokale economie, en dus ook ten koste van de werkgelegenheid. De provincie heeft een belangrijke rol als 'regisseur' van het bedrijventerreinenbeleid. De afspraken in het Convenant Bedrijventerreinen 2010-2020, tussen Rijk, provincies (IPO) en gemeenten (VNG) hebben deze rol nogmaals benadrukt. Een kernaspect van die regisserende rol is dat de provincies een actieve rol spelen bij de organisatie en uitwerking van de regionale samenwerking. Een effectieve regionale planning van bedrijventerreinen wordt gezien als een noodzakelijke voorwaarde voor succesvol beleid.

Wat willen we bereiken?

Dit regionale aspect wordt ook wel de 'achilleshiel' van het huidige bedrijventerreinenbeleid genoemd. Maar hoe die regionale samenwerking er eerder uitzag, wat daar de zwakke en sterke kanten van waren, en of de goede ervaringen uit het verleden meegenomen zijn in het huidige beleid is onbekend. De regionale samenwerking moet de oplossing bieden. De Rekenkamer wil onderzoeken hoe dat gedaan wordt en welke resultaten dit oplevert. Op deze wijze wil ze Provinciale Staten van de provincies kennis bieden om de uitvoering ervan te controleren en eventueel aanvullende kaders te stellen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om een betrouwbaar en valide beeld te kunnen schetsen van de regionale planning, is het nodig om gegevens te verzamelen op gemeentelijk, regionaal en provinciaal niveau. We zullen daartoe een samenwerkingsproject opzetten met enkele gemeentelijke rekenkamers. De samenwerking spitst zich toe op het gezamenlijk verzamelen en analyseren van gegevens. De provinciale rekenkamer verzamelt gegevens over het rijksbeleid en provinciaal beleid. Daarnaast voert ze een analyse uit van bestaande onderzoeksliteratuur. De gemeentelijke rekenkamers verzamelen gegevens over hun eigen gemeentelijk beleid (enkele interviews + documentenanalyse). De analyse van de gegevens zullen we tijdens een bijeenkomst samen doen. Vervolgens schrijft iedere rekenkamer haar eigen rapport. Zo blijft iedereen verantwoordelijk voor eigen werk.

De voorbereidingen zijn in het najaar van 2010 opgestart. In januari 2011 zal de uitvoering starten. Het eindrapport zal aan het einde van het tweede kwartaal van 2011 worden gepubliceerd.

3.2. Recessiemaatregelen

Wat is de aanleiding?

De provincies Gelderland en Overijssel hebben in 2009 een actieplan opgesteld met maatregelen om de gevolgen van de economische recessie te bestrijden. Het actieplan van Gelderland heeft een financiële omvang van 120 miljoen euro en bestaat uit het investeren in en versnellen van verschillende projecten in de periode 2009-2010. De provincie Overijssel investeert met haar actieplan voor de periode 2009-2010 ruim 50 miljoen euro in verschillende projecten. Dit gaat zowel om extra investeringen als het versnellen van projecten uit de Dynamische Investeringsagenda. Medio 2009 zijn door de provincie Overijssel daarnaast aanvullende maatregelen getroffen voor de Overijsselse bouwsector, waarvan de looptijd tot eind 2011 duurt. Door het doen van extra investeringen en het versnellen van projecten willen de provincies de provinciale economie een impuls geven gedurende de crisisjaren. Maar is dit ook gelukt? Hebben de actieplannen een positief effect gehad op de Gelderse en Overijsselse economie in de periode 2009-2010? Het antwoord op deze vraag is niet alleen nu van belang om te kunnen bepalen of de actieplannen nuttig zijn geweest, maar ook voor de wijze waarop de provincies in de toekomst kunnen handelen als er opnieuw een periode van recessie aantreedt. De Rekenkamer wil daarom in 2011 een onderzoek uitvoeren naar de effectiviteit van de recessiemaatregelen.

Wat willen we bereiken?

De Rekenkamer wil door middel van het onderzoek inzichtelijk maken welke recessiemaatregelen tot op heden zijn uitgevoerd en welke effecten dit tot nog toe heeft opgeleverd. Daar waar effecten nog niet inzichtelijk kunnen zijn, wil de Rekenkamer een redelijke inschatting maken van de te verwachten maatschappelijke effecten.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Rekenkamer zal de effecten van de recessiemaatregelen door middel van deskstudy, interviews en een kwantitatieve analyse zo goed mogelijk in beeld brengen. Daarbij wordt ook aandacht geschonken aan het recessiebeleid van andere provincies dan Overijssel en Gelderland. De Rekenkamer is ervan op de hoogte dat beide provincies ook zelf voornemens zijn om onderzoek uit te voeren naar de recessiemaatregelen. De Rekenkamer zal daarom in overleg treden met de provincies om het onderzoek zo goed mogelijk af te stemmen op de onderzoeken en activiteiten van de provincies. Daarnaast zal - waar mogelijk - aansluiting worden gezocht bij diverse externe organisaties en partners die over informatie beschikken van de provinciale economie en werkgelegenheid. Het onderzoek zal worden opgestart in de eerste helft van 2011. Het eindrapport wordt naar verwachting eind 2011 opgeleverd.

3.3. Demografische ontwikkelingen

Wat is de aanleiding?

Uit verschillende onderzoekspublicaties blijkt dat demografische ontwikkelingen, met name krimp en vergrijzing, grote invloed (gaan) hebben op de Nederlandse samenleving. Ook in het Oosten zullen de effecten, met de nodige regionale verschillen, op termijn voelbaar worden. Zo kan een afname van de bevolking negatieve gevolgen hebben voor de woningmarkt, lokale voorzieningen (winkels, scholen, OV, e.d.) en de overheidsfinanciën. Daarentegen zijn er ook kansen bijvoorbeeld voor natuurontwikkeling en ruimtelijke ordening. Provincies zijn bij uitstek het middenbestuur die ook de (middel)lange termijnontwikkelingen moeten monitoren en daar op tijd op inspelen. Dit zal ook grote implicaties hebben voor het provinciaal beleid.

Wat willen we bereiken?

De rekenkamer wil in 2010 een kort, verkennend onderzoek uitvoeren met het doel om duidelijk te krijgen op welke wijze de provincie anticipeert op de te verwachten demografische ontwikkelingen. Daartoe wil ze in elk geval antwoord geven op de volgende vragen:

1. aard en omvang van demografische ontwikkelingen;
2. de problematiek en de kansen die daarmee samenhangen;
3. het provinciaal beleid t.a.v. demografische ontwikkelingen;
4. de rol van PS en de kennisbehoefte die daaruit voortkomt;
5. de mogelijkheden van nader rekenkameronderzoek om in te kunnen spelen op die informatiebehoefte.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Rekenkamer wil de genoemde vragen beantwoorden door een interactief proces samen met PS, GS en andere bestuurlijk en maatschappelijk betrokkenen. Hierbij maken we zoveel mogelijk gebruik van al beschikbare data en analyses voor de demografische ontwikkelingen (bijv. het trendbureau Overijssel, CBS, PBL, provinciaal apparaat etc.). In de 1^e helft van 2011 zal het interactieve proces worden opgestart en naar verwachting in het 3^e kwartaal worden afgerond.

3.4. Overige opties onderzoek 2011

Uit de onderstaande opsomming van vijf opties selecteert de Rekenkamer nog twee onderwerpen. Uiteraard kunnen ook andere onderwerpen nog worden meegenomen. Dit hangt mede af van de verzoeken die vanuit de Staten nog worden aangedragen.

1. Samenwerking provincies

Overijssel en Gelderland hebben op verschillende terreinen vormen van samenwerking. Een belangrijk programma is “Oost-Nederland maakt het”. Het programma is nog in uitvoering en aantoonbare maatschappelijke effecten zijn nog niet te verwachten. Van belang is wel om te bezien in hoeverre de samenwerking in de praktijk gestalte krijgt en of eventueel tussentijdse bijsturing gewenst is.

2. Verkoop aandelen Nuon/Essent

In beide provincies besloten in 2009 tot de verkoop van de aandelen Nuon (Gelderland) en Essent (Overijssel). Onderzoek zou in kunnen gaan op het besluitvormingsproces om tot verkoop over te gaan. Inmiddels is er een onderzoek gepubliceerd door de Zuidelijke Rekenkamer. De Rekenkamer Oost-Nederland zal in december 2010 een brief richting beide Staten sturen met daarin de kern van de conclusies uit dat rapport. Mede aan de hand daarvan kunnen de Staten aangeven of nader onderzoek gewenst is.

3. Sociaal beleid

De provincies hebben beleid op het gebied van de sociale infrastructuur. Dit beleidsaspect wordt door alle provincies heroverwogen aan de hand van het toekomstige profiel van provincies. Onderzoek zou inzicht kunnen bieden in de effecten op het gebied van de sociale infrastructuur en zo ook gebruikt kunnen worden in discussies daarover.

4. Openbaar vervoer

Provincies hebben een regierol in het regionale openbaar vervoer beleid. Onderzoek kan zich richten op de (maatschappelijke) effectiviteit van het openbaar vervoerbeleid.

5. Jeugdzorg

In de zomer van 2009 is met de betrokken Statencommissies overlegd over mogelijk onderzoek. Het resultaat was dat de Rekenkamer toen besloot geen voorlopig geen onderzoek te verrichten. Wij zijn benieuwd of er inmiddels redenen zijn om op deze beslissing terug te komen. Vanuit de commissie in Gelderland is duidelijk geworden dat die behoefte er niet is. In december 2010 vindt een gesprek plaats met de PS-commissie van Overijssel waarna het bestuur van de Rekenkamer een besluit zal nemen over het al dan niet uitvoeren van een onderzoek naar Jeugdzorg.

3.5. Doorkijkje 2012 en verder

In de eerste zes jaar (1-1-2005 tot 1-1-2011) van het bestaan van de Rekenkamer heeft de Rekenkamer gestreefd naar een divers palet aan onderzoeken waar verschillende beleidsterreinen, de planning & control-

cyclus en provinciale rollen aan de orde komen (zie bijlage 2 voor een overzicht van afgeronde onderzoeken).

Mede naar aanleiding van de evaluatie van de Rekenkamer in 2010 is een heroriëntatie op deze strategie voor de onderwerpskeuze op z'n plaats. Het bestuur heeft daar voor het onderzoeksprogramma 2011 al op ingespeeld. Voor 2012 en verder wil het bestuur van de Rekenkamer daar in 2011, in samenspraak met de Staten, vervolgstappen nemen. Enkele zaken die daarin worden meegenomen zijn:

- meer focus op effectiviteit/efficiency van beleidsgebieden;
- aandacht voor wettelijke taken en taken die passen binnen het gekozen profiel van de provincie;
- meer innovatief onderzoek (bijv. is een rapport altijd noodzakelijk? Ruimte voor ex ante onderzoek?).

Bijlage 1 Hoe ziet de onderzoeksprocedure eruit?

Het is belangrijk om in alle fasen van het onderzoeksproces zo transparant en zorgvuldig mogelijk te zijn. De Rekenkamer heeft hiervoor een onderzoeksprotocol opgesteld. Dit protocol is, samen met enkele algemene bevoegdheden van de Rekenkamer, in samengevatte vorm in deze bijlage weergegeven. Het volledige protocol is terug te vinden op www.rekenkameroost.nl.

Algemene bevoegdheden van de Rekenkamer

Om een goed onderzoek uit te kunnen voeren heeft de Rekenkamer informatie nodig. De Rekenkamer heeft krachtens de Provinciewet en verordening recht op alle informatie voor zover zij dat ter vervulling van haar taak nodig acht (zie artikel 184 Provinciewet). Bovendien is de Rekenkamer bevoegd bij instellingen nadere inlichtingen in te winnen over bijvoorbeeld de jaarrekeningen. Het gaat hier om organen ingesteld volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen, naamloze vennootschappen en besloten vennootschappen waarbij de provincie een aanmerkelijk belang heeft (zie artikel 185 Provinciewet).

Onderzoeksprotocol

Voorafgaand aan het starten van een onderzoek is het onderzoek in algemene zin al aangekondigd in het *onderzoeksprogramma* van de Rekenkamer. In hoofdstuk 2 is hier al uitgebreid op ingegaan.

Start onderzoek

Na de aankondiging zal een onderzoek, afhankelijk van de onderzoeksplanning, worden gestart. Dit betekent dat er een zogenaamd *concept onderzoeksplan* wordt opgesteld. Dit bevat de probleemstelling, het toetsingskader en de uitvoeringsaspecten van het onderzoek. De ambtelijke organisatie krijgt de gelegenheid om te reageren op eventuele feitelijke onjuistheden en onvolledigheden. Het definitieve onderzoeksplan zal samen met een persbericht bij Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de pers worden geïntroduceerd.

Daarna start de *feitelijke uitvoering* van het onderzoek. Zowel ambtenaren, provinciale bestuurders als derden kunnen worden benaderd voor een interview. De gespreksverslagen worden altijd ter *accordering* voorgelegd aan de geïnterviewden.

Ambtelijk hoor- en wederhoor

Na het verzamelen van alle relevante informatie via documentenanalyse, interviews ed. wordt een zogenaamde nota van bevindingen opgesteld. Deze nota bevat de feiten zoals die door de Rekenkamer zijn verzameld. De nota bevat geen conclusies en aanbevelingen. Deze zullen pas in de eindrapportage voor Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten worden geformuleerd. Het is van groot belang dat de nota wordt gecheckt op juistheid en volledigheid. Dit wordt ook wel *ambtelijk hoor- en wederhoor* genoemd. In de regel krijgt de ambtelijke organisatie, in de persoon van de provinciesecretaris, vijftien werkdagen de tijd om met een reactie richting de Rekenkamer te komen. De reactie van de ambtelijke organisatie zou, nadat de Rekenkamer zorgvuldig de eventuele geconstateerde onjuistheden of onvolledigheden heeft afgewogen, tot aanpassingen in de nota van bevindingen kunnen leiden. De nota van bevindingen is *geheim* (behalve uiteraard voor de ambtenaren die worden betrokken in de ambtelijke hoor- en wederhoorfase).

Bestuurlijk hoor en wederhoor

Na ambtelijk hoor- en wederhoor wordt door de Rekenkamer de concept eindrapportage opgesteld door de nota van bevindingen aan te vullen met conclusies en aanbevelingen. Vervolgens wordt deze concept eindrapportage voorgelegd aan Gedeputeerde Staten voor het zogenaamde *bestuurlijk hoor- en wederhoor*. Hiermee wordt GS in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op de inhoud van het rapport. Ook hiervoor geldt in de regel een termijn van vijftien werkdagen. De Rekenkamer stelt een *nawoord* op naar aanleiding van de reactie van GS. De inhoud van het eindrapport zal echter niet meer veranderen. De bestuurlijke reactie van GS en het nawoord van de Rekenkamer worden integraal opgenomen in een eindrapport.

Naschrift Rekenkamer: uit de evaluatie van de rekenkamer bleek dat de Staten geen bestuurlijk hoor en wederhoor willen toepassen. De rekenkamer gaat samen met de Staten na op welke wijze en onder welke voorwaarden tot uitvoering van deze wens kan worden gekomen.

Opstellen en publicatie eindrapport

Het eindrapport en een persbericht worden via de *Commissaris van de Koningin*, als voorzitter van Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten, aangeboden aan PS en GS. Ook de pers wordt dan door de Rekenkamer ingelicht. De Commissaris van de Koningin draagt er vervolgens mede zorg voor dat de agendering en behandeling van het Rekenkamerrapport door Provinciale Staten binnen een redelijke termijn zal gaan plaatsvinden. Het is aan het Presidium van de Staten in Overijssel en de Procedure commissie in Gelderland om te bepalen hoe het rapport verder wordt afgehandeld.

Vervolgonderzoek

Na enige tijd gaat de Rekenkamer na op welke wijze Gedeputeerde Staten invulling heeft gegeven aan de aanbevelingen zoals Provinciale Staten die heeft vastgesteld en voortvloeiend uit rapportages van de Rekenkamer. De Rekenkamer rapporteert hierover vervolgens in haar jaarrekening. Eventueel kan de Rekenkamer het noodzakelijk vinden om

een vervolgonderzoek in te stellen naar onderwerpen die eerder aan de Provinciale Staten zijn gerapporteerd.

Andersoortig onderzoek

De hierboven benoemde procedure kenmerkt zich door een hoge mate van zorgvuldigheid en transparantie. Dit betekent in de praktijk ook dat de procedure langdurig is. In de regel behelst het afstemtraject, dus de ambtelijke en bestuurlijke hoor- en wederhoorfase, minimaal zo'n 10 weken. Dit is onvermijdelijk bij de meeste onderzoeken van de Rekenkamer. De Rekenkamer wil echter ook naar gelang behoefte en noodzaak onderzoeken met een korte(re) looptijd uitvoeren. Dit zijn bijvoorbeeld zogenaamde quick scans of korte bevindingen in briefvorm gericht aan GS en/of PS. Voor dit type onderzoek kan ervoor gekozen worden om af te wijken van de reguliere, langdurige procedure. De Rekenkamer zal voorafgaand aan de hiervoor bedoelde onderzoeken vooraf met de betrokken partijen afstemmen op welke wijze de procedure kan worden ingevuld. Voorop staat dat een dergelijke procedure de zorgvuldigheid en transparantie in voldoende mate waarborgt.

Bijlage 2 Overzicht Rekenkameronderzoeken 2005-2010

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de afgeronde onderzoeken in de periode 2005-2010.

Beleidssterrein	Thema onderzoek	Aandachtspunt rol provincie
Algemeen Bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsrekening 2005 Gelderland • Onderbesteding • Collegeprogramma's • Reserves en voorzieningen • Treasury 	<ul style="list-style-type: none"> • Doelformulering • Planning en control • Bestuurlijk-technisch • Financiën
(Jeugd)zorg en welzijn	<ul style="list-style-type: none"> • Wonen, zorg en welzijn voor ouderen • Jeugdzorg (verkenning) 	<ul style="list-style-type: none"> • Autonome taak, partnerschap • Wettelijke taak
Natuur en Platteland	<ul style="list-style-type: none"> • Verdrogingsbeleid • ILG 	<ul style="list-style-type: none"> • Regierol richting waterschappen • Wettelijke taak Partnerschap
Ruimtelijke Ordening en wonen	<ul style="list-style-type: none"> • Nationale landschappen 	<ul style="list-style-type: none"> • Wettelijke taak Ruimtelijke beleid
Water	<ul style="list-style-type: none"> • Watertoets 	<ul style="list-style-type: none"> • Wettelijke taak, combinatie van 3 rollen
Economie	<ul style="list-style-type: none"> • Oost NV • Innovatieroute Twente 	<ul style="list-style-type: none"> • Verbonden partij • Partnerschap
Verkeer en vervoer	<ul style="list-style-type: none"> • Provinciale wegen 	<ul style="list-style-type: none"> • Sturing grote projecten
Milieu	<ul style="list-style-type: none"> • Bodemsanering 	<ul style="list-style-type: none"> • Wettelijke taak

Bijlage 3 Ontvangen onderzoekssuggesties in 2010

Onderwerp	Ingebracht door:	Afhandeling Rekenkamer
1 Krimp	Statencommissie Gelderland	Rekenkamer verkend mogelijkheden van onderzoek in 2011.
2 Klimaat	PvdD en GroenLinks tijdens Statencommissie Gelderland	Toegevoegd aan groslijst Rekenkamer
3 Kwaliteit van de beleidsstukken	PvdD Gelderland	Afgewezen, vanwege onvoldoende interesse bij Statenleden
4 Indicatoren voor de begroting	Statenlid via digitale enquête n.a.v. onderzoek reserves en voorzieningen	Toegevoegd aan groslijst Rekenkamer
5 Omgang met vragen, antwoorden, toezeggingen aan Statenleden	PvdA Overijssel	Toegevoegd aan groslijst Rekenkamer
6 Sociale infrastructuur	PvdA Overijssel	Eén van de opties voor onderzoek 2011
7 Snel en onafhankelijk advies leveren over Statennotities en -voorstellen voorafgaand aan behandeling in PS	PvdD Gelderland	Afgewezen, valt buiten de wettelijke taak Rekenkamer
8 Faunabeheer	PvdD Gelderland	Toegevoegd aan groslijst van de Rekenkamer
9 Duurzame energie in combinatie met effectiviteit openbaar vervoer	PvdD Gelderland	Toegevoegd aan groslijst Rekenkamer
10 Toekomstscenario's op verschillende beleidsterreinen	PvdD Gelderland	Afgewezen, valt buiten de wettelijke taak van de Rekenkamer
11 Reconstructie	PvdD Gelderland	Toegevoegd aan groslijst (nb. In Overijssel d.m.v. onderzoekscommissie Staten, rapport 1 ^e kwartaal 2011)
12 Effectiviteit samenwerking met IPO	PvdD Gelderland	Afgewezen, valt buiten de bevoegdheid van de Rekenkamer
13 Besluitvorming rond verkoop aandelen NUON en Essent	SP Gelderland en Overijssel en Procedurecommissie Gelderland	Eén van de opties voor onderzoek 2011
14 Bedrijventerreinen	Procedurecommissie Gelderland	Opgenomen in onderzoeksprogramma 2011
15 Recessiemaatregelen	Procedurecommissie	Opgenomen in

	Gelderland	onderzoeksprogramma 2011 (zie ook nr. 19)
16 Regionalisering jeugdzorginstellingen	GroenLinks Overijssel	Contact met Statencommissie Jeugd over mogelijk onderzoek in 2011
17 Faillissement Variya	GroenLinks Overijssel	Afgewezen, o.m. omdat het interne bedrijfsvoering Variya betreft.
18 Ombouw N340 tot 100 km/u stroomweg	Burger uit Overijssel	Heeft raakvlak met onderzoek effectiviteit provinciale wegen.
19 Effect aanvalsplan recessie/kredietcrisis	Burger uit Gelderland	Staat op programma voor 2011 (zie ook nr. 15)

Bijlage 4 Planning 2011

De onderstaande planning van onderzoeken en overige activiteiten van de Rekenkamer Oost-Nederland is een samenvoeging van lopende onderzoeken (Grote projecten: provinciale wegen) en nieuwe onderwerpen. De planning geeft aan wanneer Provinciale Staten, welke producten van de Rekenkamer mag verwachten. De planning heeft nog een globaal karakter en wordt meer gedetailleerd naarmate de onderzoeken verder gevorderd zijn. Daarbij kunnen correcties op de onderstaande planning aan de orde zijn.

Onderwerpen	2011			
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1. Grote projecten: provinciale wegen		publicatie		
2. Bedrijventerreinen	start	publicatie		
3. Recessiemaatregelen		start		publicatie
4. Demografische ontwikkeling	start		publicatie	
5. Keuze onderzoek nader te bepalen	keuze/start onderwerp		publicatie	
6. Keuze onderzoek nader te bepalen		keuze/start onderwerp		publicatie